

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота з корейської філології на тему:

**ДЖЕРЕЛА ПОПОВНЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЛЕКСИКИ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ:
СОЦІОЛІНГВАЛЬНИЙ АСПЕКТ**

Студентки групи Кор 24-21
факультету східної і слов'янської філології
денної форми здобуття освіти
Освітньої програми: Корейська мова і
література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.066
Східні мови та літератури
(переклад включно),
перша – корейська

Янчук Віти Валеріївни

Науковий керівник: Євєнко Дар'я Сергіївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС __

КИЇВ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1	6
ОСНОВНІ ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВІЙСЬКОВОЇ ЛЕКСИКИ, ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА СПОСОБІВ ЇЇ ПОПОВНЕННЯ.....	6
1.1 Поняття “військової лексики” в корейській мові	6
1.2 Характеристика корейськомовного військового дискурсу.....	7
1.3 Джерела поповнення корейської лексичної системи	12
Висновки до розділу 1	15
РОЗДІЛ 2	17
СТАН КОРЕЙСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ЛЕКСИКИ ТА ТЕРМІНОЛОГІЇ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОСТІ	17
2.1 Війни у світі: характеристика та номінації.....	17
2.1 Класифікація корейської військової лексики та термінології за її походженням	23
2.3 Специфіка використання військової термінології в сучасному медіа-дискурсі	28
Висновки до розділу 2	31
ВИСНОВКИ.....	33
주석	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	37

ВСТУП

На жаль, сьогодні, у 21 столітті, суспільство вимушене жити, працювати, навчатись, створювати сім'ю та розвиватись у постійному страху, адже все частіше лідери політичної арени заявляють, що ми знаходимось на порозі чергової світової війни, війни, яка може бути наймасштабнішою та найжорстокішою за уся історію воєнної справи. Конфлікт між Китаєм та Тайванем, загострення стосунків між КНДР та Республікою Корея, наростання арабо-ізраїльського конфлікту та на кінець – повномасштабне вторгнення росії на територію України – усе це тримає у напрузі весь сучасний світ та змушує маніакально перевіряти новини кожну годину.

“Гонка озброєнь”, фактично до цих пір діюча Холодна війна та хиткий спокій сучасного світу провокують велику кількість змін не лише у життях людей, а й у соціальній, науковій та навіть лінгвістичній сферах. Як відомо, лексичний склад мови це надзвичайно складна та рухлива система, яка легко піддається впливу зовнішніх чинників. Саме тому, у контексті сучасних подій, військова термінологія, як і будь-яка інша складова словникового запасу мови, активно розвивається та видозмінюється.

Актуальність теми зумовлена тим, що ми живемо у таких історичних рамках, де спеціальна військова лексика все частіше з'являється у побутових розмовах звичайних людей. Сучасний перебіг подій є хорошим підґрунтям для розвитку термінологічного складу мови, адже технологічний процес, соціальні та політично-економічні зміни і розгортання чергового воєнного конфлікту є тими чинниками, які провокують появу нових термінів, неологізмів, понять, які потребують номінації. Незалежно від кількості паперових чи електронних словників, практично неможливо зібрати повний перелік усіх існуючих на сьогоднішній день військових термінів, адже у новинах практично кожного дня з'являються назви нових озброєнь та техніки.

Саме тому ми вважаємо дослідженням процесу інтеграції нових військових термінів у сучасну корейську мову, а саме соціолінгвальний аспект їх збагачення, крайне необхідним. Модернізація військової справи та військової термінології є

однією з найбільш актуальних проблем сучасної лінгвістики. Тому, на нашу думку, на фоні сучасних подій та міцної співпраці України та Південної Кореї для молодих спеціалістів надзвичайно важливо аналізувати, досліджувати та вивчати термінологічний склад мови, адже вони є відображенням історичних та культурних подій, які впливають на розвиток мови.

Об'єктом дослідження є військова термінологія та лексика сучасної корейської мови.

Предметом дослідження є шляхи та джерела поповнення військової лексики мови, а в особливості соціолінгвальний аспект цього процесу.

Метою дослідження є виявлення шляхів збагачення військової термінології та лексики корейської мови, причин, які на це впливають та особливостей їх функціонування.

Для дослідження мети були поставлені такі **завдання**:

1. Дослідити поняття “військовий термін”, “військова лексика” та їх особливості;
2. Дати визначення поняттю “дискурс”, “військовий дискурс” та дослідити їх значення в суспільстві;
3. Розглянути корейський військовий дискурс та його особливості;
4. Проаналізувати шляхи поповнення корейської лексичної системи та військової термінології;
5. Дослідити поняття “війна”, “військовий конфлікт”, їх характеристики, причини, особливості та їх диференціацію;
6. Розглянути класифікації військової лексики, термінології, упорядкувати відповідно до них корейську військову лексику.

Матеріалами дослідження слугують корейські військові лексичні одиниці, терміни та корейські засоби масової інформації.

Наукова новизна полягає у тому, що було здійснено комплексний аналіз системи корейської військової лексики, джерел її поповнення та досліджено вплив світових подій на процес її збагачення.

Практичне значення дослідження полягає у тому, що отримані результати є певним внеском у вже існуючу базу даних, доповненням раніше відомих досліджень корейської військової лексики та можуть слугувати матеріалами у перекладацькій справі чи спеціалізованих курсів вивчення військової термінології корейської мови.

Курсова робота складається зі змісту, вступу, двох розділів, що включають по три підрозділи, із висновками до кожного, загального висновку, анотації корейською мовою, списку використаних джерел. Загальний обсяг курсової роботи разом із бібліографією становить тридцять шість сторінки, з них двадцять сім – основного тексту. Список використаних джерел складається з чорока позицій, з яких двадцять іноземними мовами.

РОЗДІЛ 1

ОСНОВНІ ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВІЙСЬКОВОЇ ЛЕКСИКИ, ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА СПОСОБІВ ЇЇ ПОПОВНЕННЯ

1.1 Поняття “військової лексики” в корейській мові

Професор Чо Хьоньон (조 현 용, 2009) зазначає, що корейська мова є англютинативною мовою, її лексичний запас формується поєднанням морфем, тобто, іншими словами, а граматичні зв'язки виражаються за допомогою поєднання часток.

Лексика – сукупність слів, словниковий склад мови в цілому або її діалекту, а також певної сфери спілкування, стилю мови (побутова, розмовна, професійна, ділова, жаргонна тощо), творів письменника або певного твору. Лексика будь-якої мови – складна і різнопланова сукупність слів, що об'єднуються у певні ряди, групи, розрізняються, протиставляються в межах таких угруповань за вужчими, диференційними ознаками. (Тараненко, 2016)

Таким чином, ми можемо дійти до висновку, що, незалежно від мови, лексичний склад умовно поділяється на лексику загального вжитку, тобто, ту, яка використовується людьми будь-якого віку, статі, професійної діяльності тощо, та спеціальну лексику – діалектизми, жаргонізми, професійна лексика тощо. Розглядаючи професійну лексику, можна зробити висновки, що в межах кожної спеціальності існують словосполучення, сленг, терміни та неологізми, притаманні лише конкретній сфері. Отож, у нашій роботі ми розглядаємо пласт спеціальної лексики корейської мови, а саме професійну військову лексику.

Військова лексика є складною системою, яка включає в собі поняття пов'язані як з побутом військових, так і з їхніми безпосередніми завданнями на службі. Окрім того, військова лексика тісно переплітається з повсякденною мовою, військові

лексичні одиниці все частіше з'являються у вокабулярі мовця, а тому систематизація, класифікація та дослідження процесів утворення та розповсюдження є доцільним та необхідним. (Мельник, 2021) Саме тому в контексті сучасних подій, військову лексику можна вважати чимось проміжним між військовою термінологією та загальноживаною лексикою.

Війська термінологія, яка є складовою частиною військової лексики, є базою військових комунікацій та взаєморозуміння. Саме тому систематизування військової лексики є ключовим для організації та проведення операцій, формулювання команд, проведення військових навчань тощо. На теренах корейської військової справи було здійснено багато спроб укладання словників військової термінології (Korean Military Word List, 1956, 합동·연합작전 군사용어사전, 2004). Варто зазначити, що велику частку корейських військових словників займає саме корейсько-англійська військова література, що пояснюється тісною багатолітньою співпрацею. Однак, лексичний склад мови є гнучким і постійно розвивається та оновлюється, завдяки новітнім розробкам, запозиченням, сленгу тощо. Саме тому, порівнюючи словники 20 століття, 2000-х та сьогодення ми можемо спостерігати, як нові поняття приходять на заміну тим, що вийшли з вжитку, та в майбутньому можуть стати архаїчними.

Також варто зауважити, що корейська військова лексика характеризується наявністю емоційно-зabarвлених слів та словосполучень, наприклад сленг, жаргонізми тощо. Велика частина корейського військового сленгу є запозиченням з японської, використанням застарілих слів та надання їм нових значень, однак більшість з'явилась саме під час Американського воєнного правління в Кореї у 1945-1948 рр. під впливом військових США. Прикладом таких слів є 고문관 (나무위키) /gomungwan/ (призовник, що не може пристосуватись до армійського життя), 찌따 (나무위키) /jjintta/ (груба назва людини з інвалідністю, хворі на поліеміліт) та інші.

Отже, зважаючи на вищесказане, можемо сказати, що корейська мова, яка насичена різноманітною лексикою, також має насичений словниковий склад військової лексики, як спеціалізованої та професійної, так і емоційно-зabarвленої.

1.2 Характеристика корейськомовного військового дискурсу

Останнім часом вагомого значення набувають розвідки когнітивної лінгвістики та дискурсології, які досліджують різноманітні аспекти комунікації, а також зосереджують лінгвістичну увагу на вивченні різних типів дискурсу згідно з комунікативнопрагматичним та комунікативно-дискурсивним підходами. (Стаднік, 2016)

Ф. С. Бацевич зазначає, що дискурс — це тип комунікативної діяльності, інтерактивне явище, мовний потік, який має різні форми прояву (усну, письмову, паралінгвальну) і здійснюється в рамках конкретного каналу спілкування, регулюється стратегіями і тактиками спілкування; він є синтезом когнітивних, мовних і позамовних (соціальних, психічних, психологічних та ін.) чинників, які визначаються конкретним оточенням «формами життя», які залежать від тематики спілкування і націлені своїм результатом на створення різноманітних мовних жанрів. (Бацевич, 2004)

Питання функціонування мови у військовій сфері (життєдіяльність, організація, структурно-системні зв'язки і специфічна обумовленість збройних сил) знайшло відображення у військовому дискурсі. Військовий дискурс — це пов'язаний (усний чи письмовий) текст, виражений за допомогою вербальних і невербальних засобів, обумовлених ситуацією військового спілкування разом з прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами. (Корольова, 2021)

У контексті сучасних подій лінгвістичний інтерес до дослідження питання військового дискурсу продовжує зростати. Варто зазначити, що будь-який дискурс, в тому числі військовий, існує в певних історичних рамках та є відображенням соціальних подій та людських взаємовідносинах, які спонукають його зародження.

Університет в Осло, а також Норвезька академія наук підрахували, що з 3 600 р. до н. є. відбулося 14 531 війн. Фактично в будь-який час у будь-якому місці на планеті проходить від 40 до 100 війн чи військових конфліктів. (Tomajczyk, 1996)

Така цифра є ознакою того, що люди часто звертались до війни як до способу врегулювання суспільно-політичних, економічних тощо проблем, а також показує соціальні зв'язки національно-етнічних громад. Незалежно від історичних рамок, кожна війна стає предметом історичного та військового дискурсів.

За Корольовою, військовий дискурс — це військова когнітивно-комунікативна система, яка представляє собою систему концептів, що відображають уявлення про реальні та уявні об'єкти, явища та їх взаємодію в сфері військового протистояння, їх раціональну та емоційну оцінку, і засоби вираження, що забезпечують комунікацію членів військового співтовариства між собою та із зовнішнім світом в різноманітних ситуаціях взаємодії і протидії. Основу цієї системи складають військові концепти, ув'язнені в форму військових термінів та їх неофіційних дублетів — військових професіоналізмів і жаргонізмів, «реляторів», що застосовуються для вказівки на семантичні і формальні відносини, в які вступають терміни в тексті, а також в системі мови. (Корольова, 2021)

Військовий дискурс чи військова комунікативна подія є важливою частиною воєнного життя нації. Воєнна ситуація, яка, в першу чергу, вербалізується у військовому дискурсі, сприймається як свого роду “діалог” з іншими людьми та культурами, здатний відобразити мовні, культурологічні, соціальні, економічні, політичні, етнічні, національні та інші ментальні поля картини світу певної лінгвокультурної групи. (Стаднік, 2016)

Використання військової термінології у військовому дискурсі має низку особливостей, серед яких: використання суміжних понять сфери військової справи і політики; темпоральна і просторова співвіднесеність, що припускає звернення до обмеженого корпусу термінів, що вербалізує сучасні види зброї і тактики; тенденція до використання у військовому дискурсі відомих широкій аудиторії родових термінів, що відображають загальні поняття, описових зворотів замість вузькоспеціалізованих термінологічних одиниць, а також синонімів спеціалізованої та загальноновживаної лексики; несистемне сприйняття понять. (Корольова, 2021)

Типові комунікативні інтенції військових як певної дискурсивної спільноти реалізуються у військовому дискурсі в різних форматах спілкування формального і неформального реєстру. До військового дискурсу ми відносимо військово-технічні та військово-наукові матеріали та акти військового управління (різні військові документи). З точки зору стилістичної характеристики всі військові матеріали відрізняються насиченістю спеціальної військової лексики, широким використанням військової і науково-технічної термінології, великою кількістю військової номенклатури і спеціальних скорочень та умовних позначень, що реалізуються тільки у військових матеріалах. (Стаднік, 2016)

Військовий дискурс володіє такими лексичними особливостями:

1. Для текстів військового дискурсу характерна насиченість термінами, і в силу їх різноманітних структур вони і складають одну з лексичних труднощів при перекладі.
2. Наявність надзвичайно великої кількості скорочених лексичних одиниць різного роду є ще однією характерною рисою сучасної військової лексики. Використання великої кількості скорочень є відмінною рисою військових і технічних матеріалів з точки зору лексики. (Корольова, 2021)

Що стосується корейськомовного військового дискурсу, він характеризується суворістю, дисциплінованістю та високим рівнем патріотизму. Також корейський військовий дискурс вирізняється впливом культури та традицій, які відображають історію, менталітет та концепт “синівської шанобливості”. Важливим аспектом є акцент на обороні та готовності до захисту держави у разі збройного протистояння з Північною Кореєю.

Повномасштабне російське вторгнення на територію України та розгортання активних бойових дій змінило корейський військовий медіадискурс. Лі Ингьон поділяє повідомлення корейських ЗМІ стосовно України на такі групи, як: звеличення та героїзація президента Зеленського, надання підтримки та озброєння ЄС та США Україні, прагнення України перемогти та плани щодо контрнаступу, воєнні злочини

та мародерства росії. (이은경, 2022) Також ключовими словами у статтях, присвяченим обговорення та аналізу російсько-української війни, зазвичай є: росія, Україна, путін, Зеленський, спеціальна військова організація, НАТО. (두진호, 2023)

У контексті сучасних подій цілком доцільним буде зауважити, що медіа- та військові дискурси тісно переплітаються між собою. У ЗМІ щоденно публікуються численні статті про перебіг воєнних подій і певних країнах, інтерв'ю з держслужбовцями та військовими, репортажі з місця подій. Тому сьогодні військова лексика та термінологія увійшли до звичайного словникового складу, яким повинні володіти працівники сфери мас-медіа. Саме тому, ми вважаємо доцільним зазначити про стан засобів масової інформації Південної Кореї. Наразі в Південній Кореї існує 6 монополістичних суспільних мовників, які домінують в індустрії медіа – серед них: KBS (Korean Broadcasting System), MBC (Munhwa Broadcasting Corporation), SBS (Seoul Broadcasting System), Donga Daily, Chosun Daily та Joongang Daily. Конституція Південної Кореї забезпечує свободу преси. Також варто зазначити, що у Кореї відносно низький рівень цензурування та контролю преси.

Під час висвітлення подій російсько-української війни, корейським ЗМІ характерне використання евфемізмів. Прикладом цього є застосування слів 사태(BBC News 코리아) /satae/ (кризова ситуація) та 군사 충돌 (YTN) /gunsa chungdol/ (збройний конфлікт) замість 전쟁 (Naver 사전) /jeonjaeng/ – війна.

У контексті військового дискурсу, вважаємо доречним згадати про нещадовне загострення стосунків між Республікою Кореєю та КНДР. Через шість років відносного спокою у своїй програмі оборони на наступні два роки Південна Корея знову називає північного сусіда “ворогом”, аргументуючи це тим, що КНДР не тільки не відмовляється від ядерної зброї, а й ухвалила закон, що дозволяє їй її (ядерної зброї) превентивне використання. На партійних зборах північнокорейський лідер Кім Чен Ин заявив, що Республіка Корея є ворогом КНДР та про неможливість мирного возз'єднання двох держав. 14 січня 2024 року КНДР провело випробування твердопаливної балістичної ракети, що ще раз підтверджує про готовність держави

про можливого наступу. Також відоме випробування міжконтинентальної балістичної ракети Північною Кореєю та атаки росією балістикою, наданою КНДР, що свідчить про використання України як випробувального полігону. Таким чином загострення стосунків КНДР та Республіки Корея також тягне за собою відповідний відклик у стосунках США та росії.

Отже, бачимо, що військовий дискурс утворює власне специфічне мікросередовище, з власними ознаками, характеристиками тощо. Суспільство, а саме військовослужбовці формують та визначають його специфіку.

1.3 Джерела поповнення корейської лексичної системи

Мова, як і суспільство, постійно розвивається. Найважливішою рисою мови є рухливість, оскільки зростання людських потреб та нагромадження досвіду призводить до накопичення інформації про навколишній світ, поглиблення наукового і художнього пізнання дійсності. Це неминухо виражається в мові і відображається у спілкуванні. Розвиток мови характеризується постійним удосконаленням і збагаченням функціональних можливостей, що досить інтенсивно реалізується на лексичному рівні. Лексичне багатство мови свідчить про рівень розвитку суспільства. Лексичний склад мови не залишається в одному стійкому вигляді і постійно змінюється. Необхідно наголосити на тому, що зміни саме в лексичному складі є більш швидкими, ніж у інших системах мови. Саме тому лінгвістичні та соціолінгвістичні питання, пов'язані з розвитком, збагаченням словникового складу, завжди були в центрі уваги мовознавців. (Ткачик, Роговська, 2017)

Варто зазначити, що поповнення лексичного складу будь-якої мови супроводжується різними змінами, які можуть, по-перше, виражатись процесом виходу з вжитку деяких лексичних одиниць, натомість появою нових, які замінюють застарілі маловживані або починають функціонувати окремо, або набуття вже існуючими лексичними одиницями нових форм та значень.

Головними джерелами поповнення лексичної системи мови прийнято вважати:

- Словотворення на основі власних і запозичених лексичних одиниць,
- Іншомовні запозичення,
- Семантична деривація,
- Актуалізація окремих лексичних груп,
- Запозичення в межах конкретної мови – розмовні одиниці, жаргонізми, діалектизми тощо.

Новими одиницями зазвичай вважають слова, а також їх окремі значення, вислови, які з'явилися в мові на даному етапі її розвитку, і новизна яких усвідомлюється мовцями (загальномовні неологізми) або були вжиті тільки в якомусь акті мовлення, тексті чи мові певного автора (стилістичні, або індивідуальноавторські неологізми). В останньому випадку мова може йти про okazionalizmi. (Ткачик, Роговська, 2017)

Говорячи про корейську лексичну систему, Корея протягом своєї історії зазнавала впливу від сусідніх країн, Китаю та Японії, в усіх сферах свого існування. В першу чергу, Корея як країна, що належить до далекосхідного регіону, велику частину своєї лексики черпала з китайської мови, саме тому корейська мова у синхронії приблизно на 70% складається з ханмунської лексики. До основних соціолінгвістичних чинників, що впливають на такий активний процес запозичення є релігійні та культурно-політичні контакти.

Як вже зазначалось раніше, більшу частину запозичень в корейській мові складає китайська лексика, яка раніше записувалась виключно ієрогліфами. Сьогодні ця тенденція не зберіглась і китайські запозичення, що мають назву *한자어*, записуються літерами корейського алфавіту. У період правління династії Корьо (13-14 ст.) запозичувались слова з монгольської мови у зв'язку з китайським Королівством Юань (особливо військові терміни). У той час у Корею через Китай також почала проникати католицька західна культура. Однак японська анексія дещо змінила ситуацію. У 1938 році використання японської мови стало обов'язковим, а корейська стала забороненою. Така політика придушення значно позначилася на

лексичному складі корейської мови на той момент, адже японські війська вимагали відмовитись від використання китайських запозичень. Після закінчення японської військової окупації почав зростати культурний обмін з західними країнами, особливо – Америкою. Південна Корея має міцні політичні стосунки з США – це базується на договорі, укладеному в 1953 році по закінченню Корейської війни. Згідно з Договором про взаємну оборону, американські військовослужбовці зберігають постійну присутність на Корейському півострові задля забезпечення Південної Кореї допомоги у разі нападу Північної Кореї.

У новітні часи з огляду на деякі історичні та геополітичні чинники мовою-еталоном для корейської стала в основному англійська. Це пов'язано з тим, що на певному етапі історичного розвитку посилився вплив США та західноєвропейських країн у далекосхідному регіоні. Запозичення у різні терміносистеми було пов'язано зі значним випередженням розвитку науково-технічної думки у США та країнах Європи у порівнянні з Кореєю. У зв'язку з цим загострилася проблема нерозважливого запозичення англіцизмів та лексичних елементів інших мов у корейську мову взагалі та її термінологію зокрема. Як зазначає корейський лінгвіст Пак Тхе Сун: “Політика, економіка, наука та техніка, що приходять з-за кордону, постійно користуються посередництвом колоніальних країн-сюзеренів, і така “іноземна мова” не послаблює вплив останніх у країнах третього світу, а навпаки, лише зміцнює його. Таким чином, прояви критичної самосвідомості залишаються у меншості, і широкої пропаганди та поширення отримують думку про необхідність вивчати “міжнародну спільну мову” передової цивілізації. Мовний націоналізм усе частіше стали іменувати проявом шовінізму, а мовна війна назовні та всередині, згори донизу триває за законом “перемагає сильніший” (Рижков, 2005)

Підсумовуючи вище сказане, можемо зробити висновок, що такий соціолінгвальний чинник поповнення лексичного складу мову як запозичення також бере активну участь у процесі утворення та збагачення термінологічної лексики. Такої ж думки дотримуються А. Дяков та Т. Кияк, виділяючи три основні способи термінотворення:

1. Використання внутрішніх ресурсів мови: а) творення похідних слів; б) надання наявним словам нових значень; в) складання основ; г) творення словосполучень.

2. Пряме запозичення терміноелементів: а) повне запозичення (внутрішня форма разом із зовнішньою формою); б) неповне запозичення (тільки внутрішня форма).

3. Творення штучних слів.

Лексичний склад корейської мови можна поділити на слова власне корейського походження (питому лексику), китаїзми (до яких застосовують терміни “ханмунна лексика” або “сино-корейська лексика”) та іншомовні запозичення. Відсоткове співвідношення зазначених шарів лексики постійно змінюється.

Університет Кембридж підтримує поділення лексичного складу корейської мови на такі групи та висуває таке відсоткове відношення:

- Власне корейська лексика – 35%,
- Лексика китайського та японського походження – 60%,
- Запозичення з англійської та інших мов – 5%. (Sohn, 2001)

Таким чином, можемо зробити висновок, що запозичення є чи не найактивнішим способом поповнення лексичного складу корейської мови. Однак чим є “запозичення”? Автори словника лінгвістичних термінів Д.І. Ганич та І.С. Олійник дають таке визначення цього терміну: «Запозичення – звернення до лексичного фонду інших мов для визначення нових понять і предметів, при чому часто самі ці поняття і предмети разом з їх назвами засвоюються від інших народів» (Ганич, Олійник, 1985)

Висновки до розділу 1

Отже, у першому розділі ми розглядали поняття “лексики”, “військового дискурсу”, військову лексику та термінологію як складу систему, а також шляхи збагачення словникового складу корейської мови та їх особливості.

Військова лексика відноситься до професійної спеціальної лексики та має широкий спектр використання. Військова термінологія є складовою військової лексики, яка активно використовується у різних сферах життя військовослужбовців, військових навчаннях, побудові стратегії тощо. До військової лексики корейської мови також відноситься емоційно забарвлена лексика, така як жаргонізми, сленг тощо, які активно формувались під впливом американських військових та японської мови. Хоча військова лексика відноситься до спеціальної, в сучасних умовах та світових подіях вона все частіше входить до побутового щоденного вжитку, саме тому науковці починають відносити цей пласт лексики до чогось проміжного.

Військова лексика активно існує в межах військового дискурсу певних історичних рамок. Військовий дискурс сьогодні активно досліджується лінгвістами, адже він є не лише віддзеркаленням стану мови, а й демонструє комунікації між військовими та соціумом. Військовий дискурс – це складна комунікативно-когнітивна система, яка демонструє культурні, соціальні, економічні, політичні настрої нації в період існування війни. Військовий дискурс також має свої особливості: насиченість великою кількістю термінів, скорочень, номенклатури тощо.

Протягом всієї своєї історії Корея потрапляла під вплив своїх держав-сусідів, що відображалось на її культурі, житті та, в особливості, лексичному складі. Саме тому корейський словниковий склад можна поділити на три великі лексичні устрої: власне корейська лексика, сінокорейський шар та запозичення з різних мов. Запозичення в корейській мові є найактивнішим способом поповнення лексичної системи, який не втрачає своєї актуальності і нині (хоча змінює свій вектор щодо мови та держав). Крім того, стрімкий розвиток науки та техніки має безпосередній вплив на людську мову.

Отже, підводячи підсумки, ми можемо побачити, що лексичний склад корейської мови (як і будь-якої іншої) є надзвичайно гнучким та легко піддається впливу ззовні. Таким чином, соціолінгвістика, яка розглядає явище мови з точки зору соціуму, є активною учасницею розвитку мови та її лексичного складу в особливості.

РОЗДІЛ 2

СТАН КОРЕЙСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ЛЕКСИКИ ТА ТЕРМІНОЛОГІЇ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОСТІ

2.1 Війни у світі: характеристика та номінації

Розвиток цивілізації й усвідомлення людством взаємозалежності і взаємопов'язаності сучасного світу не змогли виключити війни і воєнні конфлікти як засіб силового вирішення міждержавних, релігійних, етнічних та інших протиріч. Вихід з конфліктних ситуацій за допомогою зброї, як не прикро це констатувати, залишається прикметною рисою сучасної епохи. Тільки з 1990 по 2004 рік у світі майже 57 разів спалахували локальні війни та воєнні конфлікти, і лише чотири з них за своєю природою були міждержавними. (Сірій, 2006)

Незалежно від століття та історичних рамок, війна була і залишається важливою темою для аналізу і досліджень. Особливо це прослідковується наприкінці 20 ст., коли історики, теоретики, філософи, психологи та інші почали публікувати численну кількість праць та досліджень з ще свіжим багажем вражень після двох світових війн та ядерним, біологічним та хімічним голокостами на фоні. Зрозуміти причину та привід, проаналізувати хід війни та думок тих, хто її розпочав, збагнути, за яких умов збройного конфлікту можливо було б уникнути та вивести формулу, яка могла б врятувати від розгортання чергової війни – усе це стало гарячими темами для обговорень та досліджень. Велика кількість шкіл теоретиків, яка намагаються збагнути природу війни, зазвичай усвідомлюють, яка відповідальність лягає на їх плечі після того, як вони беруться за дослідження збройних протистоянь, адже саме їх слова можуть змінити хід історії і не лише в кращу сторону. Насправді війна – це складне соціальне явище, яке вимагає комплексного підходу до свого вивчення. Саме тому до цього кропіткого процесу залучають психологів, філософів, воєннозабов'язаних, соціологів та інших.

Відображаючи зміни в міжнародній системі, теорії війни пройшли кілька етапів протягом останніх трьох століть. Після закінчення релігійних війн, приблизно в середині 17 століття, війни велися за інтереси окремих суверенів і були обмежені як у своїх цілях, так і в масштабах. Мистецтво маневру стало вирішальним, і аналіз війни був відповідним чином сформульований в термінах стратегій. Ситуація докорінно змінилася з початком Французької революції, яка збільшила чисельність збройних сил від невеликих професійних до великих призовних армій і розширила цілі війни до ідеалів революції, ідеалів, які апелювали до мас, що підлягали військовій повинності. У відносному порядку післянаполеонівської Європи теоретичний мейнстрім повернувся до ідеї війни як раціонального, обмеженого інструменту національної політики. Цей підхід найкраще сформулював прусський військовий теоретик Карл фон Клаузевіц у своїй знаменитій класичній праці “Про війну” (1832-37). (Frankel, 2024)

Тільки невелика кількість воєн в історії була дійсно результатом волевиявлення народу (Blanning, 1986). Набагато частіше народ насильно втягується у війну своїми правителями. Одну з теорій, яка ставить основною задачею інтереси політичних і військових лідерів, розробив Моріс Уолш (Walsh Maurice, 1971). Він стверджував, що переважна більшість населення нейтральна по відношенню до війни і що війни трапляються тільки тоді, коли до влади приходять лідери з психологічно ненормальним відношенням до людського життя. Війни розпочинаються правителями, які навмисно прагнуть воювати, такими, як, наприклад, Олександр Македонський, Наполеон, Гітлер. Подібні люди стають на чолі держав за часів кризи, коли населення шукає ватажка з твердою волею, який, як здається, здатний вирішити їхні проблеми. (Фурсіна, 2018)

Уже згаданий раніше, Карл фон Клаузевіц зазначає, що війна є не що інше, як розширене єдиноборство. Якщо ми захочемо охопити думкою як одно ціле уся незліченна безліч окремих єдиноборств, з яких складається війна, то краще всього уявити собі сутичку двох борців. Кожен з них прагне за допомогою фізичного насильства змусити іншого виконати його волю; його найближча мета — скрушити

супротивника і тим самим зробити його нездібним до всякого подальшого опору. Війна, отже, є актом насильства, щоб змусити нашого супротивника виконати нашу волю. (Кляузевіц, 1832)

У своїй роботі Клаузевіц диференціює війну на “ідеальну” (або абсолютну) та реальну. Характеризуючи ідеальну війну, автор зазначає, що насилля не знає меж, а сам воєнний конфлікт спрямований на повне обеззброєння супротивника, тоді як реальна має суто політичні наміри.

Аж до останнього часу в теорії військового мистецтва і в цілому у військовій науці пріоритетне значення традиційно відводилося категорії "війна". У кінці 80-х років у військовій науці усе більш виразніше стала проявлятися необхідність введення в термінологію поняття "військовий конфлікт". Внаслідок цього у військово-наукових кругах постало питання про співвідношення категорій "війна" і "військовий конфлікт". Причому думки учених з цієї проблеми розділилися, що привело до широкої дискусії, яка триває і до цього дня. Представники одного з напрямів вчених пропонують розглядати війну як складне громадське явище в єдиному спектрі військових конфліктів різної інтенсивності. (Фурсіна, 2018)

Згідно з сучасними військово-теоретичними поглядами, ми визначаємо війну як соціально-політичне явище, пов'язане з докорінною зміною характеру відносин між державами, народами, націями, класами і соціальними групами та переходом протиборчих сторін від застосування ненасильницьких форм і способів боротьби до прямого застосування зброї та інших насильницьких засобів для вирішення певних суспільно-політичних, економічних, ідеологічних, а також національних, релігійних, територіальних та інших протиріч. (Сірий, 2006)

Воєнний конфлікт – форма розв'язання гострих суперечностей між державами, народами, соціальними групами або іншими суб'єктами політики з двостороннім використанням воєнної сили. У широкому розумінні, прийнятому в міжнародному праві, воєнний конфлікт охоплює всі форми збройного протиборства між суб'єктами політики – від прикордонних зіткнень до світових воєн. З точки зору національних

інтересів воєнний конфлікт може набувати форму агресії застосування збройної сили однієї держави проти суверенітету, територіальної недоторканості або політичної незалежності іншої держави) чи збройного конфлікту (коли агресора визначити неможливо). (Бут, 2006)

На сьогоднішній день існує безліч підходів до вивчення, класифікації та типології війн, тому вважаємо доцільним навести до прикладу деякі з них.

Розглядаючи класифікацію війни, на основі класового підходу бачимо таку ситуацію:

1. Історичні (а) за зв'язком з епохою (рабовласницькі, феодальні, капіталістичні, переходу від капіталізму до соціалізму); б) за впливом на хід історії (прогресивні, реакційні);
2. Соціально-політичні (а) за типом суперечностей (між державами протилежних систем, громадянські, колоніальні, між капіталістичними державами); б) за соціальнополітичним характером (справедливі, несправедливі);
3. Військово-технічні (оборонні, наступальні, маневрені, позиційні, ядерні, звичайні, комбіновані);
4. Масштабні (швидкоплинні, затяжні, світові, локальні, коаліційні, двосторонні).

Генерал-полковник В. Баринькін аналізує тенденції розвитку військово-політичної обстановки у світі, оцінює її як кризово-нестабільну і робить висновок, що за відповідних умов будь-який збройний конфлікт може перерости в локальну війну, а остання – у великомасштабну. Він запропонував наступну класифікацію локальних війн: соціально-політичні, які, в свою чергу, поділяються: а) по відношенню до національних інтересів; б) за типом суперечностей; в) за характером політичних цілей. Введена відносно нова підстава класифікації воєн за правовою основою: а) порушують міжнародне право; б) у відповідності до міжнародного права. (Сірий, 2006)

Зазвичай визначають війну як озброєний конфлікт, в якому групи, що змагаються, мають досить рівні сили, щоб зробити результат битви невизначеним. Озброєні конфлікти сильних у військовому відношенні країн з державами, що знаходяться на меньшрозвиненому ступеню розвитку, називаються примусом до миру в поточній парадигмі військової стратегії, військовими експедиціями або освоєнням нових територій; з невеликими державами — інтервенціями або репресаліями; з внутрішніми групами — повстаннями, заколотами або внутрішніми конфліктами (громадянська війна). Подібні інциденти, якщо опір виявився досить сильним або тривалим за часом, можуть досягти достатнього розмаху, щоб бути класифікованими як "війна". (Фурсіна, 2018)

У Воєнній доктрині України (редакція 2004 року) воєнний конфлікт визначається як спосіб розв'язання суперечностей між державами з двостороннім застосуванням зброї або у разі збройного зіткнення всередині держави. Він може відбуватися у формі: регіональної війни (конфлікт середньої інтенсивності); війни між державами (коаліціями держав), які для досягнення своїх політичних цілей використовують усі наявні сили та засоби, не виключаючи застосування зброї масового ураження; локальної війни (конфлікт середньої інтенсивності) – війни між державами, що ведеться з обмеженими цілями, для досягнення яких використовуються звичайні засоби збройної боротьби з обмеженням масштабу і району їх застосування; збройного конфлікту (конфлікт низької інтенсивності) – обмеженого збройного зіткнення між двома державами чи збройного зіткнення всередині держави, яке є сукупністю воєнних (бойових) дій і не переходить у війну (коли немає правового акта про оголошення стану війни) (Воєнна доктрина України, 2004)

Війни і військові конфлікти виділяють у три основні типи:

- Конфлікти високої інтенсивності — війни між державами і військовими коаліціями з використанням усіх видів зброї, у тому числі і ядерного (загальна і обмежена ядерна війна), на глибину усієї території

супротивника. Конфлікт високої інтенсивності — військові операції під час Другої Світової війни, чи Корейська війна 1950—53 рр.

- Конфлікти середньої інтенсивності — війни між двома країнами, в яких воюючі сторони використовують наявні сили і засоби і найсучаснішу військову техніку, але не застосовують зброю масового ураження. Конфлікт середньої інтенсивності — це, наприклад, ірано-іракська війна 1980—88 в її початковій фазі, або Шестиденна війна 1967 р. Кількість військ (приблизно), що беруть участь, більше 50 тис., але менше мільйона. Держави можуть діяти в коаліціях. Проміжна фаза між низькою і високою.
- Конфлікти низької інтенсивності (КНІ) — особлива форма військово-політичної боротьби в якому-не-будь одному (чи декількох) географічному районі з обмеженим застосуванням західними державами військової сили або з їх участю за допомогою надання різних видів допомоги без прямого використання збройних сил. КНІ — політико-військова конфронтація між державами, що змагаються, або угрупованнями по інтенсивності нижче звичайної війни. Часто пов'язано із затяжною боротьбою конкуруючих політичних позицій і ідеологій. Низькоінтенсивний конфлікт може проявлятися як проведення терактів, так і використання збройних сил. Він здійснюється комбінацією засобів, що використовують політичні, економічні, інформаційні і військові інструменти. Конфлікти низької інтенсивності часто локалізуються, як правило, в країнах третього світу, але містять регіональні і глобальні наслідки для безпеки. (Welch, Vuono, 1990)

Люди воювали протягом усієї своєї історії, саме тому, війна є важливою рушійною силою еволюції людства. Для ведення сучасних війн використовуються усі можливі інструменти: політичні, економічні, інформаційні тощо. На жаль, сьогодні війна в якійсь мірі стала приватизованим об'єктом, що дещо змінило характер ведення війни. Дослідники сучасної воєнної ситуації у світі також зазначають, що такі зміни вимагають нових підходів до вивчення та аналізу воєнного мистецтва.

2.1 Класифікація корейської військової лексики та термінології за її походженням

Останнім часом науковці все частіше цікавляться різноманітними системами термінів, власне термінами та способами їх класифікації. На сьогоднішній день, військова термінологія досліджена недостатньо і потребує вивчення, оскільки військові терміни користуються значним попитом не лише у військовій сфері, але й серед людей інших професій, зважаючи на нестабільну військову ситуацію в країні та світі. Тому дослідження військових термінів є дуже актуальним в наш час. Вивченням теоретичних питань термінології займалися як іноземні, так і українські науковці, а саме: А. Л. Міщенко, Е. Ф. Скороходько, Б. Н. Головін, А. В. Суперанська, Н. В. Васильєва, Н. В. Подольська, Л. А. Булаховський, Л. П. Білозерська, Н. В. Вознесенко, М. С. Зарицький. Військові терміни досліджували: В. Н. Шевчук, Г. М. Стрелковський, Л. Л. Нелюбін, І. М. Матюшин, Н. Д. Фоміна, Є. А. Еліна, Р. Х. Салимова, А. Т. Аксенова. (Лукіяничук, 2017)

На теренах корейської лексикології не існує власної класифікації військової термінології, тому ми вважаємо доцільним в подальшому розглянутись та керуватись загальноновживаними класифікаціями. Отож, розглянемо деякі з них.

Л. Туровська класифікує військові терміни за тематичною ознакою:

- Військові команди (“Струнко !”)
- Військово-технічні терміни
- Тактичні терміни
- Військово-адміністративні терміни
- Військово-топографічні терміни
- Військово-інженерні терміни
- Військово-медичні
- Авіаційні (Дубинець, 2015)

Схожим чином З. Дубинець виділяє такі категорії військової лексики:

- Назви осіб, пов'язаних з військовою справою
- Назви зброї, військового спорядження та регалій
- Назви збройних сил, військових одиниць, стратегій та тактик ведення бойових дій та їх наслідків (Дубинець, 2015, с. 31)

Потрібно розрізняти терміни тактичні, організаційні, військово-технічні, терміни, які відносяться до різних родів військ та видів збройних сил тощо. Це все різні сфери військових знань та діяльності, для кожної з яких характерна своя термінологія, в межах кожної із них значення терміну цілком однозначне (Яремко, 2019, с. 83)

Українська дослідниця В. Погонєць групує військову термінологію наступним чином:

- Термінологічна лексика
- Професійна лексика
- Специфічна лексика певних соціальних груп (включає жаргонізми тощо) (Погонєць, 2019, с. 18)

Ю. Лукіяничук пропонує нову класифікацію військових термінів за тематикою, відповідно до видів та родів Збройних Сил:

- Терміни Сухопутних військ (включають терміни: механізованих, танкових, аеромобільних, ракетних та інших військ)
- Терміни Військово-морських Сил (включають терміни надводних, підводних сил, морської піхоти, морської авіації тощо)
- Терміни Військово-повітряних Сил (включають терміни винищувальної, розвідувальної, штурмової, бомбардувальної, військово-транспортної авіації тощо)
- Терміни військового зв'язку
- Терміни інженерних військ (Лукіяничук, 2017)

Отож, розглянемо корейську військову термінологію, опираючись на вище наведені нами класифікації.

Військові команди:

- 차렷! /chalyeos/ – “Струнко !”
- 우로 나란히! /ulo nalanhi/ – “Праворуч – Рівняйсь”
- 좌로 나란히! /jwalo nalanhi/ – “Ліворуч - Рівняйсь”
- 편히 쉬어! /pyeonhi swieo/ – “Вільно !”
- 뒤로 돌아! /dwilo dol-a/ – “Кру-Гом!” (на місці) тощо (Naver 사전)

Терміни військового зв'язку/військова комунікація:

- 통신망 운영체제 /tongsinmang un-yeongchegeye/ - мережева операційна система
- 무전 /mujeon/ - радіо
- 암호화 /amhohwa/ - шифрування
- 통신규정 /tongsingyujeong/ - інструкція по роботі з сигналом
- 단일채널 무선통신 /dan-ilchaeneol museontongsin/ - одноканальний бездротовий зв'язок
- 다중통신 /dajungtongsin/ - мультикомунікація (합동•연합작전 군사용어사전)

Тактичні терміни:

- 공격 /gong-gyeog/ - атака
- 공격작전 /gong-gyeogjagjeon/ - наступальна операція
- 강습도하 /gangseubdoha/ - штурмова переправа через річку
- 무력화 /mulyeoghwa/ - нейтралізація
- 대지공격 /daejigong-gyeog/ - наземна атака
- 대공정작전 /daegongjeongjagjeon/ - протиповітряні дії
- 대간첩 /daegancheob/ - контр шпіонаж (합동•연합작전 군사용어사전)

Військово-адміністративні та топографічні терміни:

- 무반향구역 /mubanhyang-guyeog/ - сліпа зона
- 대공 경계지역 /daegong gyeong-gyejeoyeog/ - зенітний прикордонний район
- 기지 /giji/ - база
- 기지방어 /gijibang-eo/ - оборона бази
- 기지관제권 /gijigwanjegwon/ - контроль бази
- 낙진지역 /nagjinjiyeog/ - зона відчуження (합동•연합작전 군사용어사전)

Військово-інженерні або терміни інженерних військ:

- 기술교범 /gisulgyobeom/ - технічний посібник
- 기술평가/gisulpyeong-ga/ - технічна оцінка
- 열복사선 /yeolbogsaseon/ - теплове випромінення
- 예비전력 /yebijeonlyeog/ - резерв потужностей
- 부교 /bugyo/ - понтонно - переправні засоби (합동•연합작전 군사용어사전)

Військово-медичні терміни:

- 가료 /galyo/ - лікування
- 마비 /mabi/ – параліч
- 보건근무 /bogeongeunmu/ - служба охорони здоров'я
- 의무병 /uimubyeong/ – військовий лікар
- 후송 /husong/ - евакуація поранених (합동•연합작전 군사용어사전)

Терміни Сухопутних військ:

- 야전포 /yajeonpo/ - польова артилерія
- 대공포 /daegongpo/ - зенітна артилерія
- 방공 /bang-gong/ – ППО (합동•연합작전 군사용어사전)

Терміни Військово-морських Сил:

- 잠수함 /jamsuham/ - субмарина
- 간첩선 /gancheobseon/ - розвідувальний корабель

- 경순양함 /gyeongsun-yangham/ - легкий крейсер
- 반잠수정 /banjamsujeong/ - напівпідводний човен (합동·연합작전 군사용어사전)

Терміни Військово-повітряних Сил:

- 항공기 /hang-gong-gi/ - повітряне судно
- 폭격기 /poggyeoggi/ - бомбардувальник
- 단거리 이착륙 /dangeoli ichaglyug/ - короткий зліт і посадка
- 군용 공군 기지 /gun-yong gong-gun giji/ - військовий аеродром
- 전투헬기 /jeontuhelgi/ - бойовий вертоліт
- 대공 방어망 시스템 /daegong bang-eomang siseutem/ - система протиповітряної оборони (합동·연합작전 군사용어사전)

Окремо також хочемо зазначити види збройних сил Республіки Корея:

- 대한민국 육군 /daehanmingug yuggun/ - Армія Республіки Корея
- 대한민국 해군 /daehanmingug haegun/ - Військово-Морські сили Республіки Корея
- 대한민국 해병대 /daehanmingug haebyeongdae/ - Корпус морської піхоти Республіки Корея
- 대한민국 공군 /daehanmingug gong-gun/ - Повітряні сили Республіки Корея
- 대한민국 예비군 /daehanmingug yebigun/ - Резервні сили Республіки Корея (나무위키)

А також звертаємо увагу на військові звання Збройних сил Республіки Корея:

- Генерал армії - 원수 /wonsu/
- Генерал - 대장 /daejang/
- Генерал-лейтенант - 중장 /jungjang/
- Генерал-майор - 소장 /sojang/
- Бригадний генерал - 준장 /junjang/

- Полковник – 대령 /daelyeong/
- Підполковник – 중령 /junglyeong/
- Майор – 소령 /solyeong/
- Капітан – 대위 /daewi/
- Лейтенант – 중위 /jung-wi/
- Молодший лейтенант – 소위 /sowi/
- Прапорщик – 준위 /jun-wi/
- Старшина – 원사 /wonsa/
- Старший сержант – 상사 /sangsa/
- Сержант – 중사 /jungsa/
- Молодший сержант – 하사 /hasa/
- Капрал – 병장 /byeongjang/
- Рядовий першого класу – 일등병 /ildeungbyeong/
- Рядовий другого класу – 이등병 /ideungbyeong/ (나무위키)

Отож, можемо побачити, що більшість корейських військових термінів піддаються загальноприйнятій міжнародній класифікації. Однією із причин цьому є класична структура корейської армії, що також пояснюється активному впливу військ США на військову справу Кореї протягом багатьох років.

2.3 Специфіка використання військової термінології в сучасному медіа-дискурсі

У сучасному світі засоби масової інформації – це не лише спосіб дізнатись світові події, а потужний засіб обміну думок, просування власних ідей та тих, в яких зацікавлена держава. Сьогодні на прикладі росії ми можемо спостерігати, як ЗМІ можуть відіграти величезну роль у формуванні світосприйняття цілої нації. Незалежно від способу подання, чи то газета, чи то інтернет-джерела, люди звертались до засобів масової інформації задля фільтрування величезного потоку

інформації та світових подій. Тому не дивно, що сьогодні у 21 столітті, коли війна неодноразово нагадала про свою жорстокість, попит на роботу ЗМІ зріс.

Світовий прогрес не стоїть на місці, а, як відомо, часто цей прогрес стимулює бажання людства стати лідером у військовій гонитві. Саме тому, можливо саме військові конфлікти прискорили винайдення пороху та атомної бомби. Сьогодні, на жаль, все частішими стають бесіди про те, що людство стоїть на порозі чергової світової війни, саме тому наш час можна вважати дуже плідним для прискорення процесу винайдення нових засобів ведення війни винахідниками. Нові літаки чи артилерійські снаряди потребують номінування та термінів для опису їх функцій, властивостей та застосувань. Саме тому сьогодні засоби масової інформації наскрізь просочені великою кількістю військових термінів, які все частіше стають повсякденною лексикою звичайних людей. Таким чином війна та військові конфлікти є потужним безмежним джерелом задля збагачення термінологічного складу мову.

Прикладом цього явища є балістичні ракети та її види, які займають важливе місце в сучасній військовій технології. Тому саме тому слова 탄도미사일 /tandomisail/ (балістична ракета) та 탄도유도탄 잠수함 /tandoyudotan jamsuham/ (атомний підводний човен носій балістичних ракет) почали часто зустрічатись у засобах масової інформації. Наведемо приклади:

“북한이 14 일 동해상으로 중거리급 탄도미사일(IRBM·사거리 3 천~5 천 500 km)을 발사했다고 한국 합동참모본부가 밝혔다.” /bughan-i 14il donghaesang-eulo jang-geoli geub tandomisail (ICBM·sageoli 3cheon~5cheon500 km) eul balsahaessdago hangug habdongchammobonbuga balgbyeosda./ (BBC News 코리아)

“미국의 전문가들은 북한의 대륙간탄도미사일이 미국 전역을 타격할 능력을 갖췄다고 평가했습니다. ...” /migug-ui jeonmungadeul-eun bughan-ui daelyuggantandomisail-i migug jeon-yeog-eul tagyeoghal neunglyeog-eul gajchwosdago pyeong-gahaessseubnida/ (VOA Korea)

(대륙간탄도미사일이 /daelyuggantandomisail-i/ – міжконтинентальна балістична ракета)

“잠수함발사탄도미사일(SLBM·에스엘비엠)을 장착한 핵추진 탄도유도탄 잠수함(SSBN·에스에스비엔)이 부산작전기지에 18 일 입항했다. ...”
 /jamsuhambalsatandomisail (SLBM·eseuelbiem) eul jangchaghan haegchujin tandoyudotan jamsuham(SSBN·eseueseubien)i busanjagjeongijie 18il ibhanghaessda/ (Hankyoreh)

У наведених прикладах 1 та 3 можемо спостерігати особливість використання військових термінів корейськими ЗМІ, а саме використання як власне корейського слова, так і англійської аббревіатури, а іноді – додаткового транслітерування її корейською, як у прикладі 3.

Велику частину військової лексики, що подається у ЗМІ є назви озброєнь та техніки, запозиченої з англійської мови, які частіше за все не мають корейського еквіваленту.

“우크라이나가 미국의 지대공 방공 체계 패트리엇 미사일을 처음 도입했습니다. 러시아의 미사일과 드론 공격에 맞서는 대공 방어망 강화에 도움이 될 것으로 보입니다.” /ukeulainaga migug-ui jidaegong bang-gong chegye paeteulieos misail-eul cheoeum doibhaessesseubnida. leosiaui misailgwa deulon gong-gyeog-e majseoneun daegong bang-eomang ganghwa-e doum-i doel geos-eulo boibnida/ (연합뉴스)

“우크라이나군 전략사령부가 입수하고 공개한 영상은 우크라이나군의 정밀 유도 로켓인 고속기동포병로켓시스템(HIMARS·이하 하이마스) 공격을 받은 러시아군의 탄약고에서 거대한 폭발과 화재가 발생한 모습을 담고 있다.” /ukeulainagun jeonlyagsalyeongbuga ibsuhago gong-gaehan yeongsang-eun ukeulainagun-ui jeongmil yudo lokes-in gosoggidongpobyenglokes-siseutem (HIMARS·iha haimaseu) gong-gyeog-eul bad-eun leosiagun-ui tan-yaggo-eseo geodaehan pogbalgwa hwajaega balsaenghan moseub-eul damgo issda/ (네이트 뉴스)

Аналізуючи публікації ЗМІ, можемо дійти до висновку, що головним джерелом поповнення військової термінології сучасної корейської мови залишається запозичення, а саме англійська мова. Причиною цього насправді є тісні стосунки Південної Кореї та США, які зберігаються роками. Партнерство Південної Кореї та США впливає не лише на культурний обмін, а й на військову сферу. І хоча

запозичення є цілком природнім процесом для розвитку мови, багато корейських науковців не задоволені перенасиченістю корейської мови іншомовними запозиченнями, що пливає на різні сфери життя. Саме тому в останні роки корейські лінгвісти активно займаються “очищенням” мови та пошуком корейських еквівалентів запозиченим словам.

Далі вважаємо доречним зазначити, що з початком повномасштабної російсько-української війни фокус військового дискурсу значно змістився у південно корейських ЗМІ, залишаючи позаду новини про ситуацію та стосунки з КНДР. Прикладом цього може слугувати окремий розділ під назвою “러시아, 우크라이나 침공” /leosia, ukeulaina chimgong/ (Російське вторгнення на територію України) на сайті видавництва 한국일보 /hanguk-ilbo/.

Як ми вже зазначали раніше у розділі 1, корейським ЗМІ характерно використання великої кількості евфемізмів у контексті воєнного дискурсу. Причиною цього є тісний зв'язок евфемізмів та поняття “політичної коректності”. Основними призначеннями евфемізмів у мові і в мовленні називають: меліорацію – позитивне оцінювання певних соціальних груп чи видів людської діяльності, що отримали позитивну оцінку; пом'якшення – зм'якшення певних фактів і трансформування їх у менш різкі висловлювання; приховування – укривання реальних негативних фактів та уникнення їхнього прямого іменування. (Гамзюк, 2022) Саме тому в публікаціях на тему російсько-української війни частіше зустрічаються слова 사태 /satae/ (кризова ситуація) та 군사 충돌 /gunsa chungdol/ (збройний конфлікт), а слово 전쟁 /jeonjaeng/, війна, можемо зустріти у цитуваннях українських політиків та військовослужбовців.

Висновки до розділу 2

У розділі 2 ми розглядали поняття війни, її природу, причини, характеристики, особливості. Війна – це складне соціальне поняття, яке є, на жаль, невід'ємною частиною нашого суспільства. Війна ставала об'єктом досліджень різноманітних науковців починаючи з психологів, закінчуючи військовими стратегами. Хоча війна

є кровожерливою та на своєму шляху не жаліє нікого, багато людей називають ведення війни мистецтвом та важливою частиною прогресу.

У питанні диференціації понять “війна” та “воєнний конфлікт” думки науковців різняться, однак точно відомим є те, що це полярно різні поняття з власними класифікаціями, критеріями та особливостями. Ми погоджуємось з думкою, що будь-яка війна є воєнним конфліктом, але не кожен воєнний конфлікт є війною. Отож, воєнний конфлікт є набагато ширшим поняттям, якому характерний особливий стан збройних сил та політики та невеликі просторові межі.

У корейській мові не існує власної класифікації військових термінів, однак загальноприйнята класифікація за тематичною ознакою може бути використаною з цією метою.

Лексичний склад мови є надзвичайно рухливим, в тому числі і термінологія. Розвиток технологій має неабиякий вплив на поповнення військової лексики корейської мови. На додачу, велику частку військової термінології сучасної корейської мови складають запозичення з англійської мови, що пояснюється не лише успіхами США у військовій справі, а й тісною співпрацею з Південною Кореєю.

Також ми проаналізували публікації корейських засобів масової інформації та виділили особливості вживання деяких військових термінів та евфемізмів з ціллю “пом’якшення” інформації, представленої на загал.

На додачу, у ході аналізу корейських ЗМІ, ми виявили, що з початком повномасштабного вторгнення росії на територію України, фокус новин та військового дискурсу Кореї змістився, що також пояснюється співпрацею України з Республікою Корея та впливом російсько-української війни на світову арену.

ВИСНОВКИ

Дослідження питання термінології сьогодні є одним з найактуальніших для лінгвістів, оскільки вона активно використовується у різних сферах людського життя, як у побуті так і в наукових колах. У нашій роботі ми розглянули військове діло та його термінологічну складову через велику насиченість лексичними одиницями та характерними особливостями. На сьогодні, на нашу думку, для фахівців та перекладачів надзвичайно важливо орієнтуватись у цьому полі у зв'язку з тісною співпрацею України та Південною Кореєю та наданням військової допомоги.

Аналіз великої кількості медіа ресурсів, словників та публіцистики допоміг виявити специфіку військової лексики, особливості функціонування та головне – джерела запозичення, адже військова термінологія є надзвичайно рухливою системою. Ми вважаємо, що наша робота є корисною для подальших більш розгорнутих та детальних досліджень військової термінології корейської мови.

Отже, теоретичні та практичні дослідження у ході роботи допомогли нам дійти до наступних висновків:

1. Військова лексика є складною системою, до якої відносяться поняття з побутом військових та їх професійними обов'язаннями. Військова термінологія є однією з складових військової лексики. Розуміння та систематизація військової термінології є надзвичайно важливим для проведенням операцій, навчань, організації устрою, комунікації тощо. Хоча існують деякі словники військової термінології, у ході дослідження ми зрозуміли, що більша частина з них потребує оновлення у зв'язку з постійним розширенням та появою нових понять.
2. Функціонування мови знайшло відображення у військовому дискурсі. На жаль, війна є невід'ємно складовою суспільства, а оскільки будь-який дискурс це результат інтелектуальної праці та комунікації людей, можемо заявити, що поняття військового дискурсу буде існувати та розвиватись поки існує людство. Військовий дискурс характеризується великою насиченістю

термінів, скорочень. Також військовий дискурс піддається впливу культурним та історичним особливостям держави, в середині якої він ведеться.

3. Для мови характерний постійний розвиток, на який впливає численна кількість екстралінгвальних та внутрішньомовних чинників. Протягом своєї історія Корея зазнавала сильного впливу від своїх держав сусідів, а згодом – США. Саме тому головним джерелом поповнення лексичного складу мови є запозичення, а причиною є постійні контакти з іншими країнами. Саме тому більшу частину лексичного складу корейської мови займають слова китайського та японського походження, а також запозичення з англійської мови.
4. Війна та військові конфлікти – це два комплексні явища, які ставали об’єктом досліджень роками. В свою чергу війна має надзвичайний вплив на мову. Прикладом цього є японська окупація Кореї чи співпраця Кореї з США у ході Корейської війни.
5. У ході дослідження військової лексики ми класифікували військові терміни наступним чином:
 - Військові команди: 우로 나란히! /ulo nalanhi/ – “Праворуч – Рівняйсь”, 좌로 나란히! /jwalo nalanhi/ – “Ліворуч - Рівняйсь”
 - Терміни військового зв’язку/військова комунікація: 단일채널 무선통신 dan-ilchaeneol museontongsin/ - одноканальний бездротовий зв’язок, 다중통신 /dajungtongsin/ - мультикомунікація
 - Тактичні терміни: 공격 /gong-gyeog/ – атака, 공격작전 /gong-gyeogjagjeon/ - наступальна операція
 - Військово-адміністративні та топографічні терміни: 무반향구역 /mubanhyang-guyeog/ - сліпа зона, 대공 경계지역 /daegong gyeong-gyejiyeog/ - зенітний прикордонний район

- Військово-інженерні або терміни інженерних військ: 열복사전 /yeolbogsaseon / - теплове випромінення, 예비전력 /yebijeonlyeog/ - резерв потужностей
- Військово-медичні терміни: 보건근무 /bogeongeunmu/ - служба охорони здоров'я, 의무병 /uimubyeong/ – військовий лікар
- Терміни Сухопутних військ: 야전포 /yajeonpyo/ - польова артилерія, 대공포 /daegongpyo/ - зенітна артилерія
- Терміни Військово-морських сил: 잠수함 /jamsuham/ – субмарина, 간첩선 /gancheobseon/ - розвідувальний корабель
- Терміни Військово-повітряних сил: 항공기 /hang-gong-gi/ - повітряне судно, 폭격기 /poggyeoggi/ – бомбардувальник

А також нами додатково розглядалися види та назви збройних сил Республіки Корея, а також військові звання.

6. У результаті досліджень корейських ЗМІ у розділі 2 ми виявили деякі особливості вживання корейських термінів у публікаціях, а саме: використання як власне корейського слова, так і англійської аббревіатури, а іноді – додаткового транслітерування її корейською, використання англійських слів, записаних корейською транслітерацією, через відсутність корейських відповідників.

Підсумовуючи усе вище сказане хочемо ще раз сказати: технологічний розвиток, а також тісна співпраця сьогодні з США активно впливають на збагачення та розвиток корейської термінологічної лексики. Саме тому, слухаючи чи читаючи корейські новини, ми можемо спостерігати велику кількість назв озброєнь та техніки, транслітерованих корейською мовою.

Усі першочергово поставлені завдання виконано, однак вважаємо доцільним подальше розглядання досліджувану тему у зв'язку зі своєю актуальністю та перспективністю для укріплення політичних стосунків України та Південної Кореї у майбутньому.

주석

이 논문에서는 사회언어학의 관점에서 한국어 군사 어휘를 연구하고 이를 풍부하게 할 수 있는 방안을 고찰했다.

기술 발전 과정, 사회, 정치, 경제적 변화, 또 다른 군사 분쟁의 발발은 새로운 용어, 신조어, 개념의 출현을 유발하는 요인이기 때문에 현재의 사건 과정은 언어 용어의 발전을 위한 좋은 기초가 된다.

또한 한국의 군사 담론을 분석한 결과, 그 특징 중 하나가 영어에서 많은 용어와 차용어를 사용하고 있다는 것을 발견했다.

이론적인 부분에서는 용어의 개념, 군사 어휘, 군사 담론에 대해 고찰했다.

실무적인 부분에서는 '전쟁'과 '군사적 충돌'의 개념 차이를 고려했다. 한국어 군사 어휘를 분류하는 시도도 있었다. 연구에는 다수의 한국 군사 용어 사전과 한국 언론의 출판물이 사용되었다.

연구 결과, 한국 군사 어휘는 그 존재를 통해 끊임없이 진화하고 다른 나라의 영향을 받는 복잡한 체계라는 것을 알 수 있었다. 과거에는 한국이 중국, 일본과 밀접한 관계에 있었기 때문에 한국어에서 많은 용어를 차용했지만, 현재 한국과 미국이 군사 분야에서 파트너십을 맺고 있기 때문에 한국어에는 영어에서 차용한 것이 많이 있다.

키워드: 군사 어휘, 군사 용어, 전쟁, 영어 차입금, 군사 담론.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

[영상] 우크라에 패트리엇 방공미사일 첫 배치...러, ICBM 으로 위협. 연합뉴스. Retrieved from: <https://www.yna.co.kr/view/AKR20230420074900704>

[포착] 또 활활...러軍 탄약고 날린 美 하이마스, '게임체인저'의 대활약(영상). 네이트 뉴스. Retrieved from: <https://m.news.nate.com/view/20220715n28945>

Blanning, T. C. W. (1986) “*The Origins of the Great Wars*” *The Origins of the French Revolutionary Wars*. pg. 5.

Frankel, J. (2024) *War*. Retrieved from: <https://www.britannica.com/topic/war>

Korean Military Word List (Alphabetical). (1956). Army Language School, Presidio of Monterey, California.

Maurice N. Walsh (1971) *War and the Human Race*. Elsevier Publishing Company.

NAVER Dictionary (네이버 사전) **Електронний словник:** <https://korean.dict.naver.com/koendict/#/entry/koen/4ee6653f43454a238302df9139ef337d>

Sohn H.M. (2001) *The Korean language*. Cambridge: Cambridge University Press. p. 12-13.

Tomajczyk, S. F. (1996) *Dictionary of the modern United States military*. Jefferson, N. C.: McFarland&Co.

Welch, L. D., Vuono, C. E. (1990) *Military operations on low intensity conflict*. Field Manual 100-20, Air Force Pamphlet 3-20. Headquarters Departments of the Army and the Air Force, Washington.

Бацевич, Ф. С. (2004) *Основи комунікативної лінгвістики*. Київ: Академія.

Бут, Ю. І. (2006) *Воєнний конфлікт*. *Енциклопедія Сучасної України*. Відновлено з <https://esu.com.ua/article-27383>

Воєнна доктрина України (2004) *Вартові неба*, 61-62.

Гамзюк, М. В. (2022) Воєнно-політичні евфемізми в сучасних німецькомовних засобах масової комунікації. *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*, том 25, 1, 19-29.

Ганич, Д. І., Олійник, І. С. (1985) *Словник лінгвістичних термінів*. Київ: Вища школа.

Дубинець, З.О. (2015) Військова лексика в романі Р. Іваничука «Мальви». *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Вип. 73. С. 169–172.

Карл Філіп Готліб фон Кляузевіц (1832) Про війну. Частина 1. Видавництво Астролябія, 2015.

Корольова, Т., Соріч. Р., Александрова, О. (2021) Військовий дискурс та особливості його перекладу. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*, 33, 369-382.

Лукіянчук, Ю. О. (2017) Спроби класифікації військових термінів. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”*. Серія: Філологія, 66, 65-67.

Мельник, П. П. (2021) Визначення поняття військової лексики та підходи до її вивчення. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. Розділ: Філологія, том 2, №. 13, 137-141.

Погонець, В.В. (2019) Особливості англomовного військового дискурсу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Філологія». № 39. Том 2. С. 67–70.

Рижков, А. Г. (2005) Іншомовні запозичення у термінології сучасної корейської мови (на прикладі терміносистеми права). *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та література*. 10, 24-26.

Сірий, С. (2006) Сутність понять “локальна війна” і “воєнний конфлікт” та їх типологія. *Політичний менеджмент*. 4, 124-134.

Стаднік, І. О. (2016). Лінгвістична відповідність понять “воєнний” дискурс vs “військовий” дискурс. *Science and Education a New Dimension. Philology*, IV(22), Issue: 99, 63-66.

Тараненко, О. О. (2016) Лексика. *Енциклопедія Сучасної України*. Відновлено з <https://esu.com.ua/article-54122>

Ткачик, О. В., Роговська, Н. В. (2017) Шляхи поповнення лексичного складу сучасної англійської мови. *Вісник НТУУ “КПІ”. Філологія. Педагогіка: Збірник наукових праць*. Вип. 9, 36-40.

Туровська, Л. В. (2015) *Військові звання та посади в Україні: історикогенетичний аспект вивчення української військової термінології*. Київ; Ірпінь: Перун.

Фурсіна, Н. А. (2018) Теорія виникнення військових конфліктів, воєн. *Економіка та держава*. 12, 81-88.

Яремко, Я. П. (2019) *Нариси з історії української військової термінології: монографія*. Дрогобич: Посвіт.

대한민국 국군. 나무위키. Retrieved from: <https://namu.wiki/w/%EB%8C%80%ED%95%9C%EB%AF%BC%EA%B5%AD%20%EA%B5%AD%EA%B5%B0>

대한민국 국군/용어 및 은어. 나무위키. Retrieved from; <https://namu.wiki/w/%EB%8C%80%ED%95%9C%EB%AF%BC%EA%B5%AD%20%EA%B5%AD%EA%B5%B0/%EC%9A%A9%EC%96%B4%20%EB%B0%8F%20%EC%9D%80%EC%96%B4#s-3>

두진호 (2023). 우크라이나 사태 전훈 분석: 합동성 강화를 위한 군사적 담론. *국방정책연구*, vol. 38, no. 4, 통권 138 호 pp. 39-66.

러시아, 나토와 대규모 군사 충돌 대비 중"...美서 나온 분석 [지금이뉴스]. YTN. Retrieved from: https://m.ytn.co.kr/news_view.amp.php?param=0134_202403221421154263

미 전문가들 “북한 ICBM, 미 전역 타격 가능…재진입·고체연료 역량에 주력. VOA Korea. Retrieved from: <https://www.voakorea.com/a/7403689.html>

북한, 동해상으로 탄도미사일 발사…올해 들어 처음. BBC News 코리아. Retrieved from: <https://www.bbc.com/korean/articles/cd1k01rw011o>

우크라이나 사태는 어떻게 고조돼왔나? BBC News 코리아. Retrieved from: <https://www.bbc.com/korean/60473668.amp>

이은경 (2022). 러시아-우크라이나 전쟁에 관한 한국 언론의 담론 분석- 2022 년 2 월부터 8 월까지 신문 기사를 중심으로. 외국학연구, 61, 579- 614.

조현용. (2009). 한국어 어휘교육에 대하여. Retrieved from https://kosaa.korean.net/bbs/board.php?bo_table=data_education&wr_id=2&device=mobil
e

탄도미사일 장착’ 오하이오급 미 핵잠수함 부산항 입항. Hankyoreh. Retrieved from: <https://www.hani.co.kr/arti/politics/diplomacy/1100712.html>

합동·연합작전 군사용어사전. (2004) 합동참고교범 10-2. 합동참모본부.